SOCIETAT | ACTIVITATS DE LA FESTA DE LA CANDELERA

Castelló recorda la fàbrica de la llet

El col·leccionista Constantí Turró exposa 80 fotografies de l'empresa que va dinamitzar la vida agrícola del poble durant mig segle

Josep Maria Bernils | CASTELLÓ D'E.

La col·lecció de fotografies antigues de Constantí Turró tindrà un protagonisme especial durant la Festa de la Candelera de Castelló d'Empúries. A partir de dilluns, i fins al dia 15, es podrà visitar a la capella del convent de Santa Clara la seva exposició sobre la fàbrica de la llet, un element dinamitzador de la vida econòmica de la vila durant la segona meitat del segle XX.

Turró recorda que "a l'exposició hi ha una cinquantena d'imatges, des de la petita fàbrica de productes làctics situada al carrer de Santa Clara -avui carretera de Roses-, on només hi treballaven tres persones i un xofer, fins a la seva adquisició, i posterior desaparició, per part de la multinacional Danone, aleshores ubicada en el lloc ja més conegut de l'antiga cruïlla d'entrada a la població venint de Figueres".

Aquest veterà col·leccionista assenyala que "aquesta fàbrica va ser una gran oportunitat de fer una mica de negoci per part dels castellonins en aquells difícils anys de la postguerra. A tots els masos hi havia vaques i fins i tot a moltes cases del poble. La fàbrica duia el nom d'Industrial Lechera del Ampurdán SA (ILDASA). Encara avui es manté aquest nom a la xemeneia de l'antiga nau. El seu primer director va ser Jaume Casadevall i era propietat de diversos socis, la majoria de fora del poble. Més tard es va passar a anomenar Massanés i Grau (MG), que va començar amb l'elaboració dels formatges i, finalment, es va vendre a la Danone".

Constantí Turró recorda que "en els seus millors moments la fàbrica de la llet va arribar a donar feina a una cinquantena de persones, una xifra realment important per a la població de l'època. A més, els petits agricultors tenien dues o tres vaques i es podien fer un sobresou en vendre-la a l'empresa. Molts encara recordem l'olor de les vaques pels carrers i el traginer de la gent amb les cantines amunt i avall". L'exposició es podrà visitar cada dia, durant l'horari d'obertura de la biblioteca.

COL·LECCIONISTA. Constantí Turró, que regenta una popular mercaria a la plaça de les Cols, disposa d'una col·lecció de 2.000 fotografies antigues, recollides al llarg de més de 40 anys. "Es tracta exclusivament d'imatges del poble i, sobretot, de la seva gent. M'hi dedico des que tenia 17 anys -i ara en tinc 61- i com que la gent ho sap, sempre que troben alguna cosa me la porten, faig la corresponent còpia i els la torno. A mesura que vaig anar acumulant material, em van animar perquè fes alguna exposició i amb aquesta ja en són sis", explica.

Els seus començaments en el món del col·leccionisme van ser casuals. Una veïna li va regalar 10 postals en blanc i negre realitzades pel fotògraf gironí Valentí Fragnoli. Aquelles imatges el van captivar. "Com tota mena de col·leccions, les fotografies i postals no es poden recollir en poc temps. He anat recorrent fires de vell per poder ampliar-la, però sobretot el més important ha estat la col·laboració de la gent que, de forma desinteressada, han anat deixant-me les seves fotos", explica.

Entre les exposicions que ha realitzat record "la dels casaments dels nostres avis. Va tenir un gran èxit d'assistència de públic i de ressò al poble perquè gairebé estaven totes datades i portaven l'edat dels nuvis, uns detalls que desconeixi en fins i tot els seus familiars. Una altra va ser la de les excursions o la del transport. La primera que vaig fer estava dedicada als monuments històrics de la vila i la segona, al transport".

Els àlbums de Turró estan classificats en temes com el futbol, les escoles, els monuments, els personatges del poble, els pagesos, les processons, els esbarts dansaires, les festes de la gent gran i la fàbrica de la llet, que ara mereix els honors de l'exposició de la Candelera i que es podrà visitar fins al dia 15 a la capella de l'antic convent de Santa Clara.

Si una cosa lamenta aquest col·leccionista castelloní "és que, massa sovint, hi ha gent que té un total desinterès per les fotos antigues familiars i s'han perdut col·leccions i, per tant, documents i testimonis molt valuosos. Sovint, quan algú troba imatges de personatges que no coneix, les llença o, com a molt, van a parar a antiquaris. Per això a molts llibreters de vell apareixen calxes de fotografies desconegudes". ■

→ **50 IMATGES**
LA MOSTRA INCLOU DES DE LES PRIMERES INSTAL·LACIONS FINS A LA FACTORIA DE LA DADONE

→ **CONSTANTÍ TURRÓ**
"TINC UNA COL·LECCIÓ DE MÉS DE 2.000 FOTOGRAFIES ANTIGUES DE LA VILA I LA SEVA GENT"

EL COL·LECCIONISTA. Una imatge de l'exposició i Constantí Turró al mostrador de la seva botiga BERNILS / ARXIU TURRÓ

Galià, Càritas i Esteve, premis Espiga i Timó

■■Castelló d'Empúries celebra durant tot el cap de setmana la Festa de la Candelera. El programa d'actes comença aquest divendres (21.30 h) amb la representació de *L'auca del senyor Esteve*, a càrrec del Grup de Teatre Esplais. Dissabte es presentarà el llibre *Retalls de guerra* (vegeu pàgina 26) i a partir de les 21 h es farà un correfoc pels carrers del centre de la vila, organitzat pels Senyors del Foc. Un cop acabat l'espectacle hi haurà ball a la Sala Municipal. Diumenge, els veïns es despertaran amb Els Fusellers, que faran un recorregut per tot el centre històric. L'Ecomuseu-Farinera i la Cúria-Presó oferiran una matinal de portes obertes. Hi haurà sardanes (12 h) amb Els Rossinyolets, a la plaça dels Homes, i ball (18 h), a la Sala Municipal.

Dilluns és la diada de la Candelera i, per tant, festa local. A les 11 se celebrarà la missa, amb la tradicional benedicció de les candeles. La presidirà el bisbe de Girona, Francesc Pardo, i comptarà amb la participació de la Coral Castellonina i l'Escola de Música Antoni Agramont. Posteriorment s'inaugurarà l'exposició de Constantí Turró i es farà el lliurament (12 h) dels guardons Espiga i Timó. En aquesta edició, l'insigna d'or la rebrà, a títol pòstum, Pere Galià i Bataller, antic jutge de pau de la vila. La de plata serà per la tasca desenvolupada per Càritas Interparroquial de Castelló d'Empúries i la de bronze, per a l'empresari Josep Antoni Esteve, dedicat al disseny de sèries de dibuixos animals. A la tarda (16.30 h), hi haurà teatre infantil amb l'obra *Can Pere petit*. ■